

Het gaat nu erg slecht met Thom.

Amsterdam 27 februari 2007

Lieve vrienden en familie,

Ik heb behoefte om jullie te vertellen hoe slecht het intussen met Thom gaat.

Zoals de meesten weten is Thom 31 juli 2006 opgenomen in een kleinschalig woonproject, onderdeel van verpleeghuis de Wittenberg, in de Czaar Peterstraat in Amsterdam. Hij woont daar in een groepswooning voor zes bewoners met een psychogeriatrische verpleeghuisindicatie. Die zes bewoners hebben een gezamenlijke huiskamer met keuken en ieder een eigen (slaap)kamer. In het gerenoveerde pand zijn vier groepswoonings boven elkaar, op de vier etages gerealiseerd.

Bewoners krijgen veel individuele aandacht en zelf ben ik er ook kind aan huis geworden. De inzet van de medewerkers is geweldig. Soms maken ze zich nog meer zorgen om mij dan om Thom, om maar eens wat te zeggen. Het is een goede plek voor Thom gebleken.

Thom kon al snel na de opname steeds slechter bewegen. Een rolstoelbusje en aanpassingen thuis voor de deur hebben het tot twee weken geleden mogelijk gemaakt om toch heel vaak met z'n tweeën op stap te gaan en ook vaak nog even naar huis te gaan. Zeker vijf keer in de week waren we op pad.

Bijna elke ochtend maakte ik Thom zelf wakker en hielp hem met wassen, douchen en aankleden. Ook toen dat alleen nog maar met behulp van tilliften kon. Tot drie weken geleden was dat nog ons gezamenlijke ritueel.

De band tussen Thom en mij is gebleven dat is mooi en daar ben ik ongelooflijk blij mee. Zo kon en kan ik Thom nog ongelooflijk veel geven. Ook waren er steeds vrienden en familie die langs wilden gaan als ik er een dagje niet was. Thom vond dat meestal heel leuk en kon zo blijven genieten van veel aandacht.

Niet alles was makkelijk natuurlijk, maar dat begin ik nu al bijna te vergeten. Het was een moeilijk halfjaar, maar het is goed gegaan, gezien de feiten, de ziekteontwikkelingen, waar niets aan te doen is.

Graag zou ik gedetailleerder vertellen hoe het allemaal ging. Dat heb ik zojuist ook geprobeerd, maar het lukt me niet om daarvoor nu voldoende rust te vinden. Dus heb ik dat weer verwijderd en wordt het verder een compact en daarmee ook wat akelig verhaal. Want ik wil toch graag vertellen hoe het er nu voor staat.

Intussen kan Thom niet meer lopen, niet meer (gaan) staan of zelfstandig rechtop zitten. Hij kan zich in bed niet meer bewegen. Thom praat niet meer. En sinds een week of zes kan hij ook geen vast voedsel meer eten. Hij weet niet meer hoe dat allemaal moet: kauwen en slikken.

Thoms conditie is erg achteruit gegaan, ook door de slechte voedingstoestand. Hij krijgt wel geconcentreerde voeding in vloeibare vorm maar ook dat neemt hij maar mondjesmaat tot zich. Ook daardoor (slechte voeding is slechte huid) heeft hij doorligwonden gekregen, die ondanks intensieve verzorging niet meer genezen en waardoor hij veel pijn heeft. Zijn verzorging is voor hemzelf erg belastend omdat hij niet kan meebewegen. Hij gaat nu elke dag verder achteruit. Fysiek is hij een wrak geworden. Hij kan niets meer. En dat gaat nu zo ver dat het einde ineens snel in zicht komt.

Ik ben nog steeds elke morgen bij Thom als hij wakker wordt en help hem dan verzorgen. Dat vindt hij fijn. Hij kent me en vertrouwd me nog helemaal. Dat is voor mij ook fijn: er is nog steeds veel over van wat we samen hadden.

Maar Thom heeft steeds meer pijn gekregen, waarschijnlijk vooral van de doorligwonden, die onstuitbaar verergeren. Hij gilt ook veel om dat aan te geven.

Zondag hebben we de stap naar morfine gezet. Pleisters, omdat hij geen tabletten meer kan slikken. Thom was al moe en sliep al heel lang, maar nu blijven er maar een paar uurtjes over waarin hij nog gedeeltelijk aanspreekbaar is. Ineens is er het beeld van de laatste weken. Iemand zonder pijn, maar ook iemand die snel aftakelt en aan het verdwijnen is.

Ik probeer, en dat is moeilijk, vrede te hebben met de realiteit dat het snel zal aflopen. Dat zou nu best in een paar weken kunnen gebeuren. Het kan niet anders, het moet nu stoppen want hij heeft geen leven meer. Maar ik moet er eigenlijk niet aan denken dat het echt gebeurt. Toch is dat de realiteit.

Ik weet dat velen meelevend en meevoelend, dat is fijn.

Hartelijke groeten,

Sjef van Bommel

Intussen kan Thom niets anders meer tot zich nemen dan water. En dan nog te weinig.
Hij krijgt morfinepleisters en heeft geen pijn.
Ik woon sinds woensdag bij hem, wij zijn weer samen, zowel voor zijn gevoel als voor het mijne.
Dat is goed en fijn en heel vertrouwd. Ook voor Thom.
De kamer van Thom is groot genoeg om er sfeer te creëren. We slapen weer naast elkaar, zij het in twee bedden.
Het kan niet lang meer duren, misschien nog een paar weken, misschien een paar dagen, maar het gaat goed, als je dat zo kunt zeggen.

Ik ben vrijwel niet thuis en lees dus ook onregelmatig mijn email.

Hartelijke groet,

Sjef

Zondag 4 maart 2007